

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrť leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se rečuni naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne števe se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in npravitelstvo se nahajata v Ptuj, gledališko posestvo št. 3.

Stajerc

Slava Tobu, ki si nas kmalo ljubili

Kmetički stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 42.

V Ptuj, v nedeljo dne 17. oktobra 1909.

X. letnik.

Prvaški dirindaj.

Vbogo slovensko ljudstvo! Ti spadaš med najrevnejše narode, ti poznaš le revščino, delo, trpljenje, le duševno zanemarjenost, izseljevanje, rubež, lakoto... Vbogo, prodano slovensko ljudstvo! Majhno po svojem številu, še manjše po svoji kulturi in slabotno po svojem gospodarskem stanju tavaš skozi to mrzlo življenje, brez cilja in brez upanja, v večni temi in večnem gladu.

Pravijo, da ti je to namenjeno, da je to „božja volja“. Ej, božja volja ne more biti, da zmaguje laž, da se nasiti lenuh, medtem ko umira resnica in strada pridni delavec! Božja volja ne more biti, da se to vbogo ljudstvo zapeljuje v malikovstvo, v duševno smrt, v zločin! Božja volja ni, da mora slovensko ljudstvo zapuščati svojo domovino in iskati v tujini kruh!... Božja volja to ni, kajti potem bi morala vse zadeti! Potem bi morali bogati duhovniki zadnjo sukno raztrgati, da pokrijejo z njo tripečega berača.

Revno in vbogo je to slovensko ljudstvo, pa ne zaradi „usode“ ali „narnena“: — revno in vbogo je, ker nima nobeno ljudstvo pod božjim solncem toliko oduherov in izsedačev in zatiralcev in zapeljivcev in farizejev. Duševno in gnotno se to ljudstvo po Štajerskem, Koroškem in Kranjskem odira in uničuje. Domačini, slovenski „odrešeniki“ prihajajo s krinko „domoljubja“ in „rodoljubja“ in „vere“ ter ti vlečejo, ti vbogo slovensko ljudstvo, kozo čez ušesa.

O domačem izkoriščanju danes ne bomo govorili. Povedali smo že stoterokrat, kako so ustanovljali prvaška „konzumna društva“. In posledica? Te dni je šla zadnja teh združg (v sv. Jurju) v konkurz. Izgubljeni denar kmetov, slovenskih kmetov, nedolžnih, zapeljanih kmetov, znaša le pri teh konzumnih društvih milijone kron. Povedali smo, kako se lovi nezavedno ljudstvo na limanice „narodnih štacun“ in dokazali s številkami, da se oddaja v teh „štacunah“ najslabše blago za najvišje cene. Povedali smo, da pričakuje prvaške denarne zavode, zlasti lahkomišelnice „posojilnice“, ki so brez vsacega oblastvenega nadzorstva, ista usoda, kakor je doletela „konzume“. Povedali smo, da je prvaško gospodarstvo vedno gospodarstvo najbolj brezvestnih bankeroterjev... Ali ni vse to vir večnega zla? Ali ni vse to vzrok domače revščine? Nezavedno ljudstvo, ki se da od vsacega prvaškega širbarja ali politikujočega kapijančca ob svoj krvavo prihranjeni denar opehariti, mora priti na beraško palico.

Vbogo slovensko ljudstvo! Slovenski kmet, slovenski delavec in obrtnik niso lenuhi, to so pridni možje, ki ne poznajo drugega nego delo. Ali kaj pomaga vsa njih pridnost, ako mečejo svoj zaslužek vedno v nenasitno žrelo oduherkega prvaštva! Dokler bode imelo za grizeno prvaštvo prvo besedo v politiki slovenskega ljudstva, toliko časa bode to ljudstvo tudi revno in lačno ostalo!

Dokaz temu je že grozovito lahkomišelnost in brezvestnost, s katero nastopajo od tega re-

vnega ljudstva izvoljeni poslanci v javnih zastopih. Državni zbor so prvaški poslanci, združeni z veleizdajalskimi Čehi, razbili. Storili so to in sam cesar Franc Jožef I. je označil to grdo politiko za škandal. Prišlo je zasedanje deželnih zborov. Ti deželni zbori ne smejo biti nikdar taborišče te ali one politike, oni imajo edino namen, izvršiti vso za gospodarstvo potrebno delo. A prvaki so v brezumni svoji zagriženosti tudi v deželne zборе zanesli svojo politiko. V kranjskem deželnem zboru so se med seboj stekli in zslasi, pljuvali drug na drugega, metali smrdukljive bombe, psovali na način pouličnih postopačev. V koroškem deželnem zboru so preslabi, da bi zamogli resno delo motiti; zato so izvršili le par otročjih demonstracij. V štajerskem deželnem zboru pa so nastopali s tisto brezobzirnostjo, katera odlikuje politike à la Korošci. Vse za hujskanje, ničesar za ljudstvo!

ln da bi vso svoje prepričanje natanko pokazali, povedali so prvaški poslanci naravnost, da je navadnc deželno izdajstvo njih edini cilj...

Vbogemu slovenskemu ljudstvu pa bodejo zopet na shodih in v svojih časopisih pravili, da so zanj delali, da je vse to v prid ljudstvu, da so napisali na straniščih več vredni nego podpora po umjih prizadetim kmetom, da so oni pravi izveličarji naroda...

Kaj ste prinesli domu, vi prvaški poslanci? Ničesar ne, razven besed, zvenečih, praznih besed... Ali ljudstvo se bode naveličalo besed in bode zahtevalo — dejanja!

Politični pregled.

Državni zbor se odprl, kakor smo že poročali, 20. t. m. Konstituiranje se izvrši v prvih dveh do treh sejah. Predsedstvo ostane istotako sestavljeno, kakor v zadnjih zasedanjih. Tudi glede odsekov se ne bodejo večje spremembe zgodile. Vlada predložila bode zbornici zopet vse načrte, ki jih je že v zadnjem zasedanju predložila, brez da bi se valed prvaško-češke obstrukcije zamogli skleniti. Na dnevnem redu bode torej jezikovni zakon, nadalje načrt glede ureditve v okrožja na Češkem, nadalje vse postavbe, ki se tičejo aneksije Bozne ter Hercegovine. Novih postavnih načrtov ne bode vlada predložila. Seveda je še veliko vprašanje, je-li bode mogoče, zbornico k delu pripraviti. Češki in prvaški prenapeteži gruzjo že zdaj in je prav lahko mogoče, da razbijejo zbornico.

Štajerski deželni zbor dovolil je 2000 K za zrakoplovce Renner. Potem so se izročili razni predlogi glede obrtnega solstva (v Radgoni) in glede postavbe o šolskem nadzorstvu dotičnim odsekom. Benkovič je potem govoril o neki želznici in zahteval njeno rešitev te stvari; pozabil je pa povedati, da je ravno njegova stranka v državnem zboru s obstrukcijo to rešitev preprečila. Najbolj zanimiva je bila potem razprava z dr. Kukuovcem, kateri se je grozovito blamiral (o celi stvari poročamo v „štajerskih novicah“). Prihodnja, bržkone zadnja seja, se vrši v petek in bomo v prihodnji številki o nje govorili.

Koroški deželni zbor je izvršil mnogo gospodarskega dela in je bil pretekli petek zaključen. Lahko se reče, da je koroški deželni zbor eden najmirnejših. Zato tudi ni čuda, da je koroška dežela aktivna, medtem ko so od prvakov upravljene dežele zadolžene.

Kranjski deželni zbor doživel je te dni grozovito boje in prepire. Kakor znano, zmagala je pri vseh zadnjih volitvah na Kranjskem klerikalna stranka, medtem ko so liberalci bili poraženi. Čudno to ni, kajti liberalizem à la Hribar nima ničesar s pravo naprednostjo opraviti: Zdaj so torej klerikalci Zhindrove vrste na krmlu in ni čuda, da kažejo svojo moč ter preganjajo liberalce, kakor svoj čas Turki kristjane. M. dr. so klerikalci tudi razveljavili dva liberalna mandata. V sled tega je prišlo do hudih spopadov obeh strank, v katerih je deželni glavbar tudi nekaj liberalcev od sej izključil. Nato so vrčeli liberalci s obstrukcijo. Divjali so s činelami, metali s mradijivimi bombami, delili se na klofute in psovali po šnopsarski navadi. Tako surovega psovanja, kakor v tem kranjskem deželnem zboru, se še nikdar ni slišalo. Napadli so tudi nekega klerikalnega časnikarja. Nadalje so morali stražniki iz prisilne delavnice (!) liberalne poslance iz dvorane vrči. Z eno besedo: to ni bil več deželni zbor, temveč butik! Končno se je vršila 17% urna seja, na kateri so maloštevilni liberalci bili premagani. Lahko se reče, da je kranjski laži-liberalizem, kateri je kriv lanskih krvavih izgredov, popolnoma uničen!

Grof Ferdinand Buquoy, bivši poljedelski minister, je 27. p. m. v sv. Petru pri Gorici umrl. Grof Buquoy bil je kot kmetijski minister resnično zastopnik kmetijskega prebivalstva. Stori je mnogo koristnega in imeli smo malo tako navdušenih zastopnikov kmetijskih pravic. Avstrijski kmetje kmetjopojnika ne bodejo pozabili.

Izseljevanje. Parobrodna družba „Austro-Americana“ naznanja: Tekom preteklega septembra je iz Trsta v severno Ameriko 1458 izseljencev odplulo. Lani se jih je istega meseca le 376 izselilo. V južno Ameriko jih je odpotovalo 364 (lani 381). Od 1. januarja do 30. septembra t. l. izselilo se je skozi Trst v severno Ameriko 12.421 oseb (lani samo 3135), v južno Ameriko pa 3563 (lani 3341). Kakor se iz teh podatkov vidi, je izseljevanje v Ameriko zopet grozovito naraslo. Vzrok? Slabe gospodarske razmere, katerih so tiste politične stranke krive, katerim se ne gre nikdar za delo.

Na Srbskem imeli so veliko „narodno žalovanje“ ob priliki obletnice dneva, ko je naša država Bozno in Hercegovino za našo last proglasila. Srbsko „žalovanje“ je seveda rodilo edino nesramne psovke na Avstrijo. Sicer je pa to počenjejanje teh balkanskih pritlikavcev, ki naj vsak dan Hoga zahvalijo, da jih Avstrija zadnjič ni preklofotala, prav smešno.

Sleparija na Srbskem. Na Srbskem se je prišlo velikim sleparijam na sled. Namesto novih sprejemalo se je namreč stare ali ničvedne vagone za železnice. Škode je za 1 milijon dinarjev.

V Španiji so obsodili na smrt in ustrelili vodjo socialistov Ferrerja. Obdolžili so ga, da je kriv zadnjih revolucijskih dogodkov. Kralj ga ni

hotel pomilostiti. Kri za kri. — anarhisti bodoje zopet odgovorili. Po celem svetu so priredili soc. delavci demonstracije v znamenje protesta zoper to krvavo sodbo, ker smatrajo Ferrerja za popolnoma nedolžnega.

Car odpotuje 19. t. m. v Italijo, vkljub temu, da se je skoraj vse italijansko ljudstvo proti sprejemu tega krvavega človeka izjavilo. Ali car ima toliko strahu, da sploh na suho ne pride. Pozdravil bode italijanskega kralja na morju.

Ali si se že naročil na edini kmetijski, neodvisni koledar, ki izhaja zdaj že tretje leto pod imenom

„Štajerčevi kmetijski koledar“.

Ta koledar ima največ vsebine (krasne slike, izvrhne gospodarske članke, lepe povesti, seznamek sejmov, kalendarij), stane pa razmeroma najmanj. Cena mu je namreč samo 60 v., s poštnino vred pa 70 v.

Kdor hoče torej ta koledar zanesljivo dobiti, naj vpošlje to malo svoto ali v gotovini, ali pa v markah. Kdor proda 10 izvodov koledarja, dobi enega zastonj.

Naprednjaki! Na delo za vaš koledar!

Dopisi.

Iz Hrastnika. Divja gobja hrastniških prvakov Roševce vrste rodi vedno grše plodove. 13. t. m. ponoči ob 11. uri so zbili faloti ožna nemške šole s kamejami, debelimi kakor pest. Gotovo je, da so iskati storilci v krogih prvaške „intelligence“ hrastniške. Fej čez tako divjanje! Nemški šolski odbor razpisal je 50 kron nagrade tistemu, kateri bi naznanil lopovske storilce. O raznih drugih lumparijah in tudi o temu, kako je neki bivši deželni poslanec jačno železnico sleparil, poročali bomo prihodnjic.

Brežice na Savi. Pretekli teden predrnil se je neki skruti, a jrvno in sodnji dobro znani pisac v celjskem zakonem lističu (Narodni dnevnik) tukajšno šparkaso napadati. Le par teh obrekovanj naj omeziemo. Navadna laž je, da si pusti brežiška šparkasa hranilne vloge polletno odpovedati; ravno nasprotno je pa res, da se vse vloge brez odpovedi (v najskrajnejšem slučaju pa večje vloge proti 3 mesečni odpovedi) izplačuje. Ravno tako je nesramna laž, da bi zamogli komu valed odpovedi nepotrebni troški nastati. Kateri dostojni človek bi bil toliko brezobziren, da bi v depositnem uradu naloženo maso, ki nosi pošleg tega do dneva dvigovanja obresti, pred postavnim časom z nasilnimi sredstvi izplačati pustil? To zamore storiti le kakšni zavijač postave, ki je ekspenzarjev lačen. Neimenovani dopisun hoče občinstvo za nos voditi. To človeče si upa javno kritizirati našo šparkaso, katere blagodejno vplivanje za mesto in deželo se priznava že skozi 40 let. Ta vse primerne časti vredni dopisun si pridrne celo zahtevati, da bi tudi c. k. pupilarna oblast njegovim bedastim željam se pokorila in bojkotirala to mestno šparkaso samo zato, ker je ta v nemških rokah. No, to se pa že ne bode zgodilo, — vsaj dokler bodo napredne šparkase pod oblastvenim nadzorstvom stale, ne. Kar se pa odpovedi nekdanj pupilarno-varnega tiče, na se le ozira na današnje stanje tega objekta. Končno pa si zapomni, temni poštnjak in dopisun, da te dobro poznamo in dobro vemo, da obstoji tvoj poklic na eni strani v častikraj, na drugi pa v lovenju pristašov. Zato si že dobil à conto-plačilo; ostanek pa še dobiš.

Iz Brežic. Slovenski Italijan, znani „Josip“ Boecio brežiški, ima še italijansko vojaško dolžnost, hotel si je pridobiti občinsko volilno pravico, kar se mu pa ni posrečilo. Mislimo, da si je hotel mož na ta način svoj položaj zboljšati. Tem ljudem ravno tudi najbolj kričava reklama ne pomaga. Niti izdaja krvavih letakov niti kričanje „svoji k svojim“ jim ne pomaga. Znano je morda še, kako se je nekega počnega ura-

dnika ob službo in 1 mesec v zapor spravilo. Tudi trgovca Boecio se je na 300 K globe obsodilo. Takaj zadene pač zopet pregovor: male se obeša, velike pa se izpusti. Boeciovim prijateljem pa se pač že lasi želijo. Tudi sosedov Stanži noče svoje blagajne okrepčati, odkar je dobil od kelnerice Pepce duhovito darilo. Občinska hiša v Sakotu, katero 4/5 davkoplačevalcev ni dovolila, bode lahkočasoma služila kot hiša propadajočih prvakov. — Trgovino g. Adolf de Costa v Brežicah se je povečalo, kar je že davno želeti bilo. Lastnik ima zdaj tudi veliko zalogo knjig, papirja in šolskih potrebščin, kar je zelo pozdravilo. Tudi nemška šola kupuje pri njemu. Praktično je to njegovo oskrbovanje po najnižjih cenah izvršenih tiskovin in knjigoveskkih del. Nekemu Šektu se pa to ni dopadlo in zato ni hotel več v Brežicah ostati; osrečoval bode baje mesto Ogolin a svojo navzočnostjo. Costovo trgovino pa priporočamo zlasti tudi za božične potrebščine. — S karbolom se je hotela 16-letna Jozefa Peveč iz Sakot v hrastovem gozdiču pri Brežicah zasturpiti. K sreči so jo še rešili in bode valed dobre pomoči primarija g. dr. Hans Höller pri življenju ostala. Vzrok tega čina je neka zaljubljena zadeva.

Ormož. C. k. namestništvo podelilo je že dovoljenje za svoto K 4000—, katere je dovolila občinska šparkasa v Ormožu za po toči prizadete prebivalce mesta Ormož in Dobrove. Kakor znano, dovolila je ta velepomembna šparkasa tudi še 1000 K za ormoški okraj. Ta svota pa mora biti šele od c. kr. ministerija dovoljena. Vendar pa pride to dovoljenje v kratkem. Čast vrli naši šparkasi!

Iz Črešnjevca pri Slov. Bistrici. Ker našega župnika J. Sušnika par tednov nismo pokrtačili, že zopet rogovili. Predzadno in zadno nedeljo je na prižnici klatil, da se bode s tistim pri sodnji menil, kateri si bode še kaj o cesarski jubilejski svečanosti zmisli. Moral je zedno nedeljo laudamus peti, in se jezi da smo mu razsvetili, da je naš svrtli ovsar vendar veči gospod kakor Sušnik! Ne trditte, g. župnik, te stare neamne fraze na prižnici, da napadamo duhovnike, boljše namestnike. To trdilo je bedrija! Mi razsvetljujemo le tista umazana trupla, katera niso vredna, da jih pokrivilje duhovniška oblaka. Omenite rajši o tem, kako ste se pretepali s staro Kruklo, da je bila vsa črna. Omenili pa bodesmo prihodnjic mi, kako in zakaj sta se sprla. Krukla je že stara in mati Micike, pač že ni več za norčarje. Ste zastopili, gosp. župnik? Omenili bodesmo tudi, kako nesramno se je v sodnjiški preiskavi lagalo itd. — Oj ti farska morala! G. župnik, vendar mirujte, saj ta vidite, da vas razun par podrepanikov, kateri so celo po vašem kopitu in par terjalk. — te že vejo zakaj, — nihče več ne unara. Dolgo časa je trpelo, pa vendar vas je enkrat svet spoznal! Nekaj o farskih skrivnostih pa še bomo razsvetili mi. Prišel bode dan plačila. G. župnik, za popotnico si zapojte:

Tukaj stojim, se grenko držim,
premišljujem sem in tja,
kaj za storiti mi je.

Pa najboljši bo to,
ako vzamem slovo
in dirjam od tod,
na kakšno božjo pot,

Da se spokorim
ker Črešljanov se le bojim,
znali bi me le enkrat prijeti
in mi mojo korajžo vzeti.

Sancta veritas.

Novice.

Vinska trgatav. Jesen, jesen, zopet nas pozdravlja s tvojim orumenelim listjem, s tvojimi sivimi meglami, z umiranjem vsepovsod. . . Pesniki imajo jesen za najžalostnejši letni čas. Ali pesniki gledajo svet z drugimi očmi. Za kmeta je jesen ravno najveselejši čas! Kaj pomaga kmetu krasota spomladanskih dnij, lepota vročega poletja, zabave snežno-bele zime? Kmet nima časa, da bi opazoval lepote in krasote, njemu ni natura nežna boginja, ki sipa rožice v življenje, marveč ostra zapovednica, ki mu veleva delo in zopet delo. Lepa je domača gruda in srce se raduje nad žametnimi pašami, nad

strmimi gobicami, raz katerih se lesketa v lah-nem vetru temno-zeleno listje trte; — ali kmet ve, koliko dela je zahtevala ta domača gruda, koliko potu in znojja je gnojilo prekrasne naše gorice. . . Zato je kmetu jesen — čas plačila. Jesen mu povrne trud in delo, jesen mu napolni gospodarska poslopja in klet, jesen mu daje možnost življenja. In kadar se začuje prve strele raz goric, kadar prihitijo mlade viničarke z razgretimi licami in nosijo grozdje, debelo, zrelo grozdje, kadar se polnijo sodčki in kadar se blišči v čaši sladki mošt, — takrat je najlepši čas leta, takrat vriska vroče srce Stvarniku svojo zahvalo. . . Dal Bog, da bi bila tudi letošnja trgatav obilna in uspešna! Dal Bog, da bi bila klet tudi letos polna in da bi kmet z veseljem pozdravljal plodove svojega dela!

Kje je največ analfabetov? Številke doka-zujejo, da je tam največ analfabetov (ljudi, ki ne znajo ne brati ne pisati), kjer je najmanj šol. Na Nemškem jih je manj kot 0.55%, na Švedskem 0.1%, na Danskem 0.2%, v Angliji 1%, na Nizozemskem 2.1%. Veliko večje je število analfabetov v vzhodnih in južnih deželah, tako v Italiji 31.3%, na Portugalskem celo 70%, na Avstro-Ogrskem 25.7%, na Ruskem 61.7%, v Bolgariji 52.7%. To je posledica slabih šol ali pomanjkanja šol. Za ljudske šole se izda v Evropi okroglo 1700 milijonov kron na leto. Od tega pade na Nemčijo in Anglijo na vsako več kot en četrt, na Francosko 1/4, na Rusijo pa komaj 5%, vkljub temu, da šteje rusko prebivalstvo 1/4 vsega evropskega.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Kaj je za lažnikom? Pred kratkem je oja-vila ljubljanska cunja, ki je plačana, da poje enemu Ploju slavo, infamni članek. Naše mnenje je bilo, da je dotični članek ptujski dr. Tone Brumen spisal, kateri se jezi, da je doslej vse procese proti našemu vredniku izgubil. Ker je bilo v dotičnem članku m. dr. tudi zlagano, da je naš urednik neko neumno pismo Vavpotiču pisal, imenovali smo pisca tistega članka n a v a d n e g a lažnika. Mi smo upali, da bode dr. Brumen toliko poštenja imel in povedal, da ni spisal tistega članka, odnosno ako ga je, da nas bode za „lažnika“ tožil. Brumen ni doslej ne o no ne drugo storil. Zato se je ta sodnjiški kot denuncijant označil človek zopet v javnosti sam obsodil. Radovedni smo, kdaj bode Brumenu rdečica v lice stopila.

Zopet prvaški polom. Pred nekaj leti hoteli so prvaški zagriženci slovenske dežele na ta način podjarmiti, da so povsod „konzumna društva“ ustanovljali. Doseči so hoteli na ta način v prvi vrsti to, da bi vsi napredni trgovci in obrtniki od lakote poginili, v drugi vrsti pa so hoteli ljudstvo na ta način gospodarsko od klerikalizma odvisno napraviti. Ti časi so minuli in lahko trdimo, da je bila ta večna ustanovitev tofko konzumnih društev naravnost zločin nad nezavednim, neizobraženim ljudstvom. Kajti vsi ti prvaško-farški konzumi so propadli, — pravi krivci, mlečozobi kaplani in do grla siti fajmoštri so se smejali nad kmetovo neumnostjo, lahkoverni kmetje pa so plačevali in tudi po zaporih svojo neumnost obžalovali. Skoraj vsa ta konzumna društva so poginila nad zločinsko brezvestnostjo njih ustanoviteljev. Le par teh nesrečnih društev je še ostalo. Zdaj v zadnjem času pa gredo tudi ti rakom žvižgati. Tako je n. p. pred kratkem v nekem trgu na Goranjakem propadla klerikalna konzumna organizacija in stoteri vbogih ljudi jokajo po svojem izgubljenem denarju. Tudi pri nas na Štajerskem je še nekaj teh nesrečnih društev. In te dni se je nakrat raznesla vest, da je prvaško konzumno društvo v sv. Jurju na j. žel. prišlo v konkurz. 6. t. m. naznanilo je namreč vodstvo tega konzumnega društva c. k. okrožni sodnji v Celju, da stopi v konkurz. Za upravitelja mase je bil imenovan advokat dr. Vrečko. Zanimivo je, da je bilo to konzumno društvo že davno v dolgovi in pasivno. Ustanovljeno je bilo l. 1899 brez potrebe in na znani način, po katerem sta mežnar, kaplan in farovška kuharica glavne osebe. Za življenje sposobno to nepotrebno društvo nikdar ni bilo. Ali a farovškim pritiskom, s pridigami in cerkevno agitacijo se je nekaj članov še vedno obdržalo. Društvo se je le na ta način zamoglo držati, da je prodal-

jalo slabo, pokvarjeno in ničvredno blago. Pa tudi to ni pomagalo. Pretekli avgust so bile volitve, pri katerih se je izvolil novi odbor. Ta se je pa branil, prevzeti velike dolgove društva. Stari odbor zopet je bil srečen, da se je neprijetne zadeve odkrižal. In tako so bili novi odborniki prisiljeni, naznaniti konkurz. Koliko je dolga, še natanko ne vemo. Na vsak način je že pri posojilnici 15.000 K dolga. In vbogi, zapeljani kmetje bodo zopet plačevali in zopet po zaporu tožarili. Kmetje, kdaj boste nehali biti molzna krava za črne oderuhe in banke-roterje?!

O dr. Povaleju, znanemu prvaško-klerikalno-financersko-manjštarskemu junaku v Mariboru piše „Marburger Zeitung“ sledeče: „Zopet se mora o Povalej-skandalu govoriti. Kakor je čitateljem znano, se je uvedla proti njemu disciplinarna preiskava, odkar je potegnil tožbo proti „Marb. Ztg.“ nazaj in je s tem priznal, da so škandalozne stvari resnične, o katerih je ta list poročal. Disciplinarno preiskavo pa se je nvedlo tudi proti nekemu konceptnemu uradniku, ki je pridobil Povalejevo nemilost. Razsodba je bila presenetljiva. Glasila se je za oba — enako. V javnosti stigmatizirani dr. Povalej, ki bi za sluhil mrzlo slovo, in konceptni uradnik, ki je Povaleju par izrazov zaklinal, kateri se dajo vedno sodnijsko dokazati. — oba sta bila kazensko premeščena. Zdaj pride pa najlepše. V zavesti, da se mu je krivica zgodila, rekural je konceptni uradnik proti disciplinarni razsodbi deželne finančne direkcije v Gradcu; predno pa se je rekurzu odgovorilo, torej med postopanjem, bil je konc. praktikant v Celje premeščen i. s. na lastne troške, torej kazensko; počakalo se ni niti na rešitev rekursa. Teško obtoženi Povalej, ta politični agitator, trgovec z hišami, zemljišči, gozdovi, travniki, vinom in mrvo, ta mašetar naj-grobo vrste, pa ni pretrpel niti v tem slučaju go-trove milostne sodbe, vključno temu, da seveda ni imel predrzosti rekuraliti. Nasprotno! Povalej dobil je 3 mesečni seveda „službeni urlaub“, v katerem času zopet lahko iz polnega srca man-šeta in baranta ter dobi poleg tega lpe „dijete.“ Koliko časa bode ta škandal še trajal? Vsek drugi uradnik bi dobil že davno broo, ako bi le nekaj tega storil, kar je storil Povalej. Celo za-varovalne družbe nočejo Povaleja za agenta spre-jeti. Ko se je pred kratkem pri neki znani za-varovalni družbi za agenta ponujal, so ga od-klonili. Finančna direkcija pa drži tega človeka še vedno. Ako se od Povaleja govori, spominja se tudi na njegovga „famulusa“, nekoga prv-škega uradnega sluga. Teru tudi ni treba de-lati; plačo pa le dobiva. On je bolan na očeh. Pravi, da ima s — — — s. On upa, da se ga bode penzioniralo, ker je baje to bolezen od konceptnih uradnikov dobil. Res lepe razmere!

Renegati. Veleslovanski „Narodni dnevnik“ še vedno molči na naša vprašanja glede sloven-skih renegatov. Pač čudno, čudno! „Narodni dnevnik“ je svoj čas vsacega Nemca na spod-njem Stajerskem imenoval „renegata“ ali „od-padnika“ ali „nemčurja“. Ako je imel Nemec le malo slovensko zveneče ime, že je pisal ta du-hoviti list o „odpadništvu“. Mi smo že opeto-vano rekli, da se človekovo narodnost ne more soditi po imenu. Kajti imena so vendar bolj ali manj stvar slučajja. In med slovenskimi vodite-lji je toliko nemških imen, da je groza. Omeni-mo le: Triller, Spindler, Smirnan, Müller, Ein-spieler itd. itd. To so čisto nemška imena, ka-terih nositelji so pa grozovito zagriženi Sloven-ci. Po imenu se torej nikogar ne more soditi. Narodnjaki tega tudi ne storijo, kadar se gre zanje same. Le pri Nemcih zahtevajo, da bi imeli vsi do zadnje črke nemška imena. Pač otročje! Mi smo pa v odgovor teh farizejskih listov hitro povedali, da je med slovenskimi prvaki tudi mnogo takih ljudi, kateri so se delali v mlado-sti za hude Nemce, medtem ko so danes seve-da pravi generali prvstva. Mi smo rekli, da unamo fotografije teh ljudi, ki jih kažejo s črno-rdečo-zlatim trakom. Mi torej lahko trdimo, da je naše očitanje opravičeno in da so ti gospodje res renegati. „Narodni dnevnik“ je toliko je pričel hvaliti, češ da so ti „renegati“ že toliko za slo-vensko stvar storili, da jih nikdo ne more po-

zabiti. In ko smo se tej farizejski govoricu opra-vičeno smejali, je Spindlerjev listič ednostavno rekel, da se z nami noče pripraviti. Pač otročji in hinavski odgovor! Kdor je proti renegatom, mora biti povsod proti njim. Kdor pa je danes proti odpadništvu in jutri za odpadnike, ta, no ta je — prvaški značaj. Veselite se, gospodje pri „Narodnem dnevniku“, da živete od grošev, ki vam jih plačujejo — renegati.

Dr. Kukovec v škripcih. Zadnja seja dežel-nega zbora bila je prav nesodna za edinega po-slanca „narodne stranke“, celjskega prvaškega dr. Kukovca. Mož je mislil, da bode v deželnem zboru ljudi tako lahko na svojo stran dobil, kakor na „narodnih“ shodih. Stvar je namreč sledeča: Dr. Kukovec je tožen v 21 (!) slu-čajih zaradi žaljenja časti. 21 tožb naenkrat, — to pač še nikdo razven Kukovca ni dosegel! Kukovec je menda mislil, da sme kot poslanec vse storiti. Češ, poslanec je „imun“ (nedotakljiv). Pa se je grozen zmotil. Sodnija je ednostavno od deželnega zbora zahtevala, da se ji izroči Kukovec. V imenu odseka je posl. Mavr-Melnhof to tudi predlagal. Kukovec pa se boji sodnije, kakor hudčič križa. Zato je pričel govoriti in prositi, naj se ga ne izroči sodnji. Vsa zbornica se mu je smejala. Je pa tudi žalostna slika, da se šlovec sodnije boji, kateri je žalil 21 oseb! Niti eden poslanec ni vstal za Kukovca. Posl. Waastian mu je tudi krepko od-govoril in je m. dr. rekel: „Za Kukovca ima pravičnost pač zavezane oči, ne pa meča v roki. 99 od 100 slučajev, ki jih je dr. Kukovec na-znanil, so izlagani. To ni politična stvar, tem-več častilrajša, ki kliče po kazni. Dolžnost deželnega zbora je, da da žaljenim osebam pri-liko, posikati si pred sodnijo zadoščanje. O Ku-kovcu pa reče: „Er ist ein Mann, nehmt alles nur in allem! Ihr werdet nie mehr seines gleichen sehen!“ — Celu socialni demokrati, ki se daselej vse predloge Kukovca podpisali, so mu to tudi nasprotovali. Posl. Jodelbauer je reka, da tudi v politični borbi niso žaljenja dovoljena. Poslanci so Kukovcu poleg tega očitali, da ima slabo vest. . . . Načelnik „narodne stranke“, dr. Kukovec, morda bode torej pred sodnijo svoje laži dokazati. Drugače — luknja! „Na-rodna stranka“ pa je lahko ponosna na tega svojega načelnika. Hahaha!

Naš Jakec Rabuzek, znan po raznih svojih špasih, po svojem poklicu tudi kaplan v haloški sv. Barbari, se dolgočasi. Ni čuda, fant nima mnogo opraviti in ako že kaj dela, je presneto hitro gotov. Iz samega dolgega časa postal je naš Jakec tudi vinogradnik, čeprav trdiho hudo-mušniki o njemu, da je popolni abstinent. Dobro bi bilo, ako je tudi popolni celibater, kar se seveda iz gotovih dogodkov v preteklosti ne more sklepati. . . . Ali pustimo to. Rabuzek nam je postal v zadnjih letih predober prijatelj, da bi ga ne stare grehe opominjali. Ali — dol-gočasi se. Semtertja ima kaj na železnici opravi-ti. Rabuzek ve čisto dobro, da je uradni jezik na naših železnicah nemški in Rabuzek zna tudi precej dobro nemško. Ali vključno temu si trati svoj čas s tem, da pošilja železnici na raznih tiskovinah opomine, naj se mu pošilja slovenske tiskovine. Jakec, ne boš kašo pihal! Zaradi tebe si železnica ne bode tiskovine v hrvaščini ali cirilici nabavi! In tudi če se vsi tvoji ednaki tovariši na glavo postavijo, se to ne bode sgo-dilo. Vidiš, Jakec, take špase si lahko prihraniš. Kajti železnice imajo res vedu opraviti nego kaplani in kdor jih v njih delu moti, s takimi neumnosti moti, ta ne ravna posebno lepo. Jakec, ako nimaš res drugega dela, pa pojdi Vogrinoi kuharici kurja očesa rezati. Delavce pa pusti pri miru!

Kaplan — knap. Iz Hoča se poroča: Naš znani kaplan Kranjc je postal knap. Navajeni smo, da se ta mladenič v vse mogoče stvari vtika, ali doslej nismo vedeli, da je tudi tako izborni rudar. V hoškem gozdu je že vsa divjad pobegnila, ker se tam na vse strani koplje. Kaplan pa komandira kopačem. Ne vemo natanko, ali išče rudu ali premog ali grob kralja Attila ali zlato tele starih judov. Morda koplje grob hoškim „nemškutarjem“? Pa mu ne bode dosti poma-

galo, kajti kdor drugim jamo koplje, ta pade sam vanjo. . . .

V disciplinarni preiskavi je prvaški nadučitelj na okoliški šoli v Celju Armin Gradišnik in so mu tudi prepovedali službo upravljati. „Narodni dnevnik“, ki je drugače tako besedičen, nič ne pove, kaj je na tej čudni stvari. . . .

Prvaški pohotnež. Zaprl so nadučitelja Mi-loš Slemenška v sv. Ožbaldu pri Breznu, ker se je zagrešil nad raznimi šolskimi dekletami v starosti 9—13 let. Slemenšek je šele 2 leti s pridno, mlado soprogo oženjen. Vključno temu je zasledoval že dalje časa šolska dekleta na kozji paši. Dobil je zato tudi priimek „kozji pastir“. Bil je zagrižen prvak. Ali je morda „Štajerc“ tudi tega kriv?!

Otvoritev nemške šole v sv. Lenartu sl. g. izvršila se je preteklo nedeljo, 10. t. m., na prav slovesen način. Popisati hočemo vsled pomanjkanja prostora le glavne točke pomembne te slavnosti. Ob 3. uri popoldne zbralo se je mnogo domačega ljudstva v bližini gostilne g. Sarnitza. Tam je bilo zbrano mlado pevsko društvo šentlenarsko pod vodstvom g. Sedmineka ml. Istotako je bila tam godba. Polagoma so dospeli v vozovih tuji gostje. Voz za vozom je pridrdral. Zlasti veliko oseb je prišlo iz Maribora, Ptuja, Mureka itd. Med došlimi smo tudi opazili: državne poslance Marckhl, Waastian, Hoffmann pl. Wellenhof, Malik, nadalje deželna po-slanca Ormig in Fessler, celo vrsto županov, za-stopnike občin in društev, zastopnika nemškega šolskega društva dr. Baum in mnogo drugih. Kolikor smo mogli v naglosti spregledati, so bili sledeči kraji, odnosno društva in občinski za-stopi navzoči: Maribor: razna društva, občinski zastop, uredništvo „Marburger Zeitung“, direk-tor Schmid itd.; Ptuj: uredništvo „Štajerca“, društvo „Band der Germanen“, občinski zastop po g. županu Ormiga, dr. pl. Plachki itd.; Breg pri Ptuj: občinski zastop (Maks Strachill, Wressnig, Karl Fama itd.); nadalje Ljutomer, Radgona, zgornja Radgona, Ormož, Murek (tudi telovadno društvo) in mnogo drugih krajev ter korporacij. Samozgledno je, da so tudi vrli na-predni kmetje iz okolice, zlasti iz Sv. Trojice, v velikem številu dospeli. Okroglo ob pol 4. uri pričel se je pomikati slavnostni spreved proti novi šoli. Najprej sta jedila dva mladenca iz starih nošah. Potem je prišla godba (mariborske delavnice), šentlenarsko pevsko društvo s krasno zastavo, krepki telovadci iz Mureka, potem ve-liki z zastavami okinčani voz, na katerem je sedela v novo šolo vposana nežna mladina s svojim učiteljem in potem vsi drugi. Celi trg je bil v zastavah; povsod so vihtele le belo-zelene, belo-rdeče in črno-rumene zastave. Spre-ved je bil zelo dolg in impozanten, vključno temu, da je bilo vreme grozovito slabo in je celo po-poldne deževalo. Nova šola l-ži krasno, lahko rečemo na najlepšem prostoru prijaznega trga. Sezidana je v ednostavnem a zelo prijetnem slogu. Poleg nje stoji prostorna „Nemška hiša“, ki je obtem telovadnica. Prvi pogled na sv. Lenart kaže potniku nemško šolo ko je došel spreved tja, slavil je zgraditelj, inženir šolskega društva, končano delo v vznešenih besedah. Potem je oddal ključ zastopniku lastnika (nem-škega šolskega društva) g. dr. Baumu. Ta je prevzel šolo v last društva in praznoval v krat-kih a krasnih besedah veliki pomen tega dneva, ki je dal šentlenarskemu prebivalstvu tisto, kar je že davno želelo. Oddal je potem ključe novemu učitelju-šolovodji ter istega pozival, naj izpolni vse nade. Le-ta je prevzel ključe in ob-ljubil, da bode z resnim delom nežno mladino k vednosti, k zavesti in znanju pripravil. Med-tem je zapelo pevsko društvo krasno nemško pesen „Das ist der Tag des Herrn“. Govorili so še razni govorniki, m. nj. dr. Zirngast in po-slanca Malik in Hoffmann pl. Wellenhof. Nato se je šolo otvorilo in prebivalstvo je zamoglo lepe prostore ogledati. Tako je bil glavni del slavnosti končan. Zvečer se je vršil še komerz z raznimi prireditbami. — Šola je torej otvorjena. Vse nasprotje, vse grdo obrekovanje in strupeno hujskanje ni zamoglo izvršitev tega dela onemo-gočiti ali preprečiti. Dal Bog, da bi bila šola

Ali imate bolečine? Revmatične, gihtične, glavobol, zobobol? Ali ste si vsled prehlajenja, prepila kaj pridobili? Poskusite vendar bolečine odstraniti, . . . ozdravljajoče, okrepčevalno sredstvo Fellerjev fluid z zn. „Eisaffid“. To je res dobro! To ni samo reklama! Feller v Stubici, Eisaplatz Nr. 241 (Hrvaško). 661

zavetišče poštene napredne misli in da bi nesla stotero dobrih ter plemenitih plodov!

Železnica Rogatec-Brežice-Rudolfovo. Železniški odsek objavlja ta-le letak: „Ni naša navada, na brezimne napade odgovarjati, ali na nek letak z dne 26. septembra 1909, razposlan od nekega „pripravljalnega odbora“, smo primorani z ozirom na važnost stvari odgovarjati. C. kr. železniško ministerstvo nam je že dne 10. junija 1909 podelilo predkoncesijo za izvršitev pripravljanih del normalnotirne železnice od Rogatca skozi Brežice v Rudolfovo. Toraj je dejansko zavijanje ali nepremišljena nevednost, ako neki „pripravljalni odbor“ raznaša, da nameravamo ozkotirno železnico graditi. Za nakup generalnega načrta so nam interesi (občine in okraj) zagotovili prispevek vsote K 30.000. Projekt ali načrt pa se še ni mogel nakupiti, ker so dotične izjave občin in okrajev še le v zadnjem času došle. Daljni vzrok zadrževanju je g. Daubaschy sam. Le-ta bil je pri ustanovni seji, dne 8. decembra 1907, navzoč in je svoj projekt stavil brezplačno na razpolago. Ker je sam spoznal, da je načrt nepopoln in času neprimeren, vzel ga je zopet seboj, da ga popravi, ali vkljub opetovanih pismenih, brzogovornih in ustnenih opominov ni projekta izpopolnil, tudi ni izročil. Za svoječasnno brezplačno prepuščenje projekta zahteval je g. Daubaschy pozneje K 30.000, katero vsoto je trdil E. Cezovizka in sin na Dunaju, katera hrani ta projekt in s katero smo se zaradi nakupa projekta pogajali, znižala na K 20.000, in potem na K 10.000. To je najboljši dokaz, koliko je ta projekt vreden in koliko so vredne obljube g. Daubaschy-a. Popolnoma neresnično je, da železniški odsek samo v tajnih sejah kaže svoje načrte in da za namerjara želje interesentov. Res je, da so bili k ustanovni seji povabljeni zastopniki vseh štajerskih interesiranih občin in okrajev, da so vsi zastopniki bili pri ustanovni seji navzoči in da so vsi poslali svoje zastopnike v železniški odsek. Na zahtevanje zastopnikov naprosile so se tudi občine Krške doline, da naznanijo svoje zastopnike; tej zahtevi vstregle so vse občine Krške doline; pri seji skupnega odbora, dne 23. maja 1909, so bili navzoči zastopniki vseh interesiranih občin, so poročilo zadovoljno vzele na znanje in naznanili svoje želje. Te želje so vodile za izdelovanje generalnega projekta. Ta se tudi ozira na želje mesta Drezice, kar je sploh samozamevno. Železniški odsek obstoji samo iz zastopnikov, katere so posamezne interesirane občine odposlale v ta odsek. Ako so se pri tem nekatere „zelo delavne in vplivne moči“ prezrle, ni to krivda železniškega odseka, ampak občin, katere so za pravo spoznale, da za osebo, ki je samo politični hujskač, ni prostora v gospodarskem odseku. Torej je tudi neresnično, da bi bili interesi odškodovani, temveč bilo je vse storjeno, da se interesi škode obvarujejo. V tem smislu bo železniški odsek tudi v bodočnosti svoje delo opravljal, ne da bi se oziral na politične hujskarje, katere prepričamo onim „delavnim in vplivnim močem“, da zadostijo svoji osebni častikakovnosti. Mislimo pa, da politični hujskači z gospodarsvenim odsekom nimajo nič opraviti, torej tudi pričakujemo, da se bodo vsi previdni člani našega odseka tudi v bodočnosti udeležili gospodarstvenega dela v našem odseku.“ — Za danes objavimo le ta letak. O celi stvari pa bomo še odločno besedo izpregovorili.

Trgatev se je že povsod v naših krajih pričela. Zadnje tedne sem je že bilo opazovati voz za vozom, na katerem se je vozilo vinsko posodo. Danes imajo že povsod trgatev. In lahko rečemo, da nam je bilo nebo mlo. Nevsiljeni ujmi so nas večinoma to leto pozabili, gorice so krasne in polne. Gotovo je, da bo tudi letos jako veliko vina. Kar se kakovosti tiče, lahko rečemo, da ne bo dosti za lansko zastajala, ali pa nič. Mošt bo imeniten. Zato je pa tudi upati, da bodejo kupci od vseh strani prihiteli in to naše štajerske vince, katero je bilo po celem svetu odlikovano in katerega nobeno drugo vino neprekaša, nakupili. Vsi deli izborne kakovosti vina ni pričakovati, da bi cene padale. Kmetje naj tudi nikar svoje vino v prvem hipu pod ceno ne prodajajo. Nikdo naj ne kvari cene! Bodimo pametni ne samo v pridelovanju, marveč tudi v kupitju.

Zahvala. Slavni okrajni odbor v Ptujju je daroval šolskemu vodstvu v Majšpergu za nakup novega čebelarjaka 60 kron podpore, za kateri velikodušni dar se tem potom najiskrenejše zahvaljuje. — V Majšpergu, dne 12. oktobra 1909. Jožef Lovrec, šol. vodja.

Vlom. Na kolodvoru v Mariboru vlomil je neki tat v pisarno in skušal blagajno odpreti. Posrečilo se mu ni in zato jo je zjutraj odkuril. Tata še nimajo.

Potres. S. t. m. zutraj smo čutili po vseh krajih spodnje Štajerske precej močne sunke potresa. V nekaterih krajih je ljudstvo precej prestrašeno hiše zapustilo. Tudi nekaj škode je potres napravil. Bog nas obvari te šibe božje!

Zaprlj so v Slov. Bistrici dva fanta, Tramsšek in Rab. Obdolžena sta, da sta izvršila roparski napad na občena trgovca Pintarja, o katerem smo zadnjič poročali.

Slove. Vrla napredna družina g. Jos. Werb-nigg je zapustila dosedanja svoja bivališča Šostanj. Bodi ji i zanprej sreča mila!

Tatvina. G. Horvatu na Bregu sta ukradla dva nepridiprava, s katerima je sedel v gostilni, njegovo kolo.

Vjeti morilec. V neki žganjarni v Celju so vjeli in potem takoj sodnji oddali posestnikovega sina Vihernika. Fant je znan kot surovež in je že več mesecev v ječi sedel. Preteklo nedeljo je umoril delavca Pungarčnika. Celi teden so ga orožniki iskali, zdaj so ga vendar našli.

Roparski umor. Iz Radince se poroča: Pri peku Nadob službenega delavca sta dva zločinca napadla, mu oropala denar, ga z nožem težko ranila in v Muro vrgla. Mrtvega so ljudje drugi dan iz vode potegnili. Morila sta brata Neubauer iz sv. Lovrenca v dravski dolini. Orópala sta nesrečnu 10 K, katere sta potem zapila. Zdaj že sedita.

Obstreljen. Lovec Zoichter v Hočah ravnal je na potu nerodno s puško, ki se mu je sprožila. Ves strel je šel nesrečnu v spodnjo truplo in ga smrtnonevarno ranil.

Umri je v Račgoni g. Jul. Kalligaritsch, stric g. zdravnik dr. Kamnikarja. Bil je pošteniak in splošno priljubljen. P. v. m.!

Umor pred 9 leti? V Mariboru so zapri čevljarkega mojstra Marka Plasonig, kateri je že trojčje ošenen. Zapri so ga zaradi tega, ker ga je njegova sedanja žena obdolžila, da je svojo prejšno ženo z arzenikom zastrupil. Težko je pričakovati, da bi se to zamoglo dokaziti, ker je medtem že devet let preteklo. Mož pije rad žganje. O izidu preiskave bomo poročali. — Poroča se, da je Plasonig že iz zapora izpuščen in da je vsa obdolžitve popolnoma izmišljena.

Kolesa krađejo zdaj posebno radi. V Ptujju je bilo ekonomu g. Wasle 80 K vredno kolo ukradeno, trgovskemu službencu g. E. Russ pa kolo v vrednosti 90 K.

Iz Koroškega.

„Südmark“ na pomoč. Nemško društvo „Südmark“, katerega naši zagriženi prvaki vedno tako grodo napadajo, prišlo je po grozni povodnji prizadetemu prebivalstvu na Koroškem takoj na pomoč. Glavno vodstvo „Südmark“ je namreč sklenilo, da daruje tem nesrečnejšem za prvi hip takoj 2000 K. Čast plemenitim darovalcem!

Zaprte žepe. Farški berači po Koroškem razpošiljajo pisma, katerim je priložena slika sv. Antona in poštni šek. Ti ljudje nabirajo denar za svoje falotske časopise. Naše ljudstvo naj se nikar ne da zapeljati. Kdor ima preveč denarja, lahko drugod pomaga!

Sele. Piše se nam: Zegnanje smo imeli, lepo je bilo, tak smo rajši; napravili smo tudi 'n fajn špileti, fizali, da je biva hrozal! Penzjo-nirani Šimij, pa 'pičeni Honzij pa z hobleta dvi ... tri ... stur' stu 'ran. Simi je že čist zhublen, čist neumne hrata, od neumnosti plešu po glavi, in ropata kakor njegov mlin: „P'klonš' dre'h, vse je zacopran!“ Overglna na stran pokliče: „'n prav moč'n čaj napravi nemu, da ga osmčeva!“ A ta drugi še ni plešu po glavi, tak čaj ne pije in se spravi z dobičkam naprej. — Honzej tiš kot miš, Šimij pa jezen, da je strah: „Mrko z štale, pa za njim, denar mora nazaj!“ In rez v temni noči, trije na enim konju jahajo — eno uro daleč — k Terklau. Pa tudi tu je bilo vse zacopran', hvinjajo nč. Dobijo pa take

krona, ki ima vsaka pet prstov, po njih bučah. Šimi nima časa škodo poravnati, kar so glažov strupili. Honzej še 'n mav zasepeče: „Pet litrov vina temu prvačam, k'ter' mi pove, kdo v Štajerca piše!“ Saj me poznaš, zraven sem stal, ko si pete brusil. — Pa poglejmo te možake boljši; vsakega obrirajo: nemčur, liberalc, hajd! Imajo oni vere, kakoršna se vsakemu spodobnemu človeku sliši? Za vero gre — ali za denar?

Iz Siv (Sele). Piše se nam: Naš fajmoštr znajo prav dobro računati; to nam kaže kol'ko je koštala poroka nekega večjega posestnika. Ta izbral si je ženo, s katero je bil mav v zvaliti. Že v začetku so mu napravljali hrvaški možina zavoljo tega 'n mav muhe. Zategadelj se napravi ženi z 'nim možam k škofu v Celovc; tam dobi dovoljenje k ženitvi. Pozabi pa ne vprašati, al mu je treba kaj plačati, kjer se o zvahto ženi. Pove se mu, zategadelj za plačati ni nič. — Po poroki ženin z možmi v farož plačevat pride, fajmoštr od samega veselja si riba roke, si misleč: no, danes dobim na mastnega, tega bom pobril, in pravi: „Ja, ja baba pa košta, draga je, draga, v zvahto si se oženil, košta mav več, 30 ansevov si dovžen.“ — Zvahta ni koštala nič, škof sam je to rekel in fajmošter je imel po pravi veri za vse uprave samo 3 anseve za rajtati. — Na 'an'cinu pa vprije v's čas: „za vero gre, za vero!“ Selani, pogledjte, kje tiči h'spudova vera — v tosi! Ne dajte se! Kaj je fajmoštru ljubši, prava vera — al' decar?

„Po domače“ delajo prvaki v sv. Martinu pri Celovcu. V kratkem se vršijo tam občinske volitve. Glasom postave bi moral biti volilni imenik v občinski pisarni razložen. To pa se doslej ni zgodilo. Pač pa je imenik v stanovanju „prvaško-klerikalnega župana, ki stazuje precej daleč proč. Vprašamo oblast, je-li je v sv. Martinu morda kakšna druga postava veljavna?

Svetnava, 10. oktobra 1909. (Kmečaki šhod). Danes so napravili tukajšnji kmeti ob 3. uri popoldan pri „kramarju“ kmečaki šhod, pri katerem so se o raznih rečeh povesetovali. Predaval je v obširnem slovenskem govoru žibpoljski župan Lutschoung. Mnogostevlino navzoči poslušalci so bili prav zadovoljni z vsem, kar jim je govornik razložil. Sklenilo se je ustanoviti tudi tukaj kmetasko zvezo, ki naj brani nam kmetom pravice vkljub mnogovrstnim nam sovražnikom. Pristopilo je 105 udov.

Koženavtra. Pri nas imamo dva „doktorja“. Prvi pomaga večkrat po oštarijah „kelnovat“, drugi pri „fošnju“ politizira. Sicer hodi še v zlati Prahi v šolo, čeravno je že tako dolg, kakor njegovega atija najdalje vovstra. V Prahi se menda „prihinge“ lajše delajo, kakor v Gradcu. Naučil pa se je ta „jurist“ vendarle že veliko pri Čehih, na primer: klofačenje, kramarjio in zavijanje nosa. Zadnjič so je z nekim človekom pri fošnju tako klofal in tepel, da so „turški perji“ kar tako frkali. To je akademična omika! Kaj ne, koženavterski dohtar Klofač?

Deželna zveza kmetijskih združug koroških obdržala bo dne 23. oktobra v gostilni „Sandwirt“ v Celovcu svoj 8. občni šhod.

Velika povodenj. Vsi deli večnega dežja „nastala je te dni v raznih krajih Koroške velika povodenj, ki je napravila neprimerno grozno škodo. Drava je bila nakrat grozovito visoka in nosila v svojih valovih kose razbitih mostov, mlinov in drevja. V Beljaku je narasla Drava hitro za skoraj 1½ metra. V nekaterih ulicah so se že hali povodnji in so nastavili čuvaje. V Arnoldsteinu so utonili trije otroci. Zgoraj Trbiža so odtrgali valovi močni most. Tudi Krka in Motnica sta bili visoki. Mnogo cest in polja je stalo pod vodo. Ravno tako mnogo mlinov. Veliko škode je trpela tudi labudska dolina. Mali potok Grenica je celo vrsto mostov in mlinov podrli. Skoraj vse žage so ustavile delo, ker so večinoma pokvarjene. Veliko škode napravila je voda tudi za ribarstvo. Na stotine forel leži na preplovljenih travnikih. Tudi na varstvenih delih pri gorskih potokih se je veliko škode opazilo. Zdaj je voda zopet manjša postala. Koroški deželni zbor je primerne korake za pomoč prizadetemu ljudstvu pretresaval.

Pežar. Te dni pričelo je goreti v Sv. Petru pri Celovcu. Pogorelo je gospodarsko posestvo

posestnika Mikesch, v katerem je bilo zelo veliko mrve. Cerkev in vse sosedne hiše so bile v veliki nevarnosti. Cela vrsta požarnih bramb je delala.

Čtroški mrlič v škattji. Na pokopališču v Krasnici so našli v travi škattjo, v kateri je ležal mrlič novorojenčka.

Pri streljanju z možnarji ob priliki neke primice ponesrečil je v Steinu kmetijski fant Jakob Ratz. Strel mu je šel v obraz. Grozovito ranjenega so pripeljali v bolnico. Ali res ne morejo duhovniki svoje slavnosti brez tega streljanja praznovati?!

Tri nesreče na enem dnevu. V Borovljah padel je 10. t. m. Franzejekijev blavec v hlevu na mašino za rezanje krme in je bil takoj mrtev. Neki delavec je padel isti dan iz lojtre in je tudi vsled poškodb umrl. Tretji slučaj: Posestnik Wriess je padel iz drevesa in si zlomil križ, tako da je v par minutah izdihnil.

Po svetu.

Železniška nesreča. V Topeki (Kausas, Am.) trčila sta dva vlaka skupaj, 15 oseb je bilo takoj mrtvih, 10 pa težko ranjenih.

Ciganska ljubezen. V Freiburgu imel je neki jurist ljubavno razmerje z neko ciganko. Le-ta ga je izvabila v gozd in ga tam s pomočjo nekega cigana umorila ter oropala.

Morski razbojniki. V Lasgonu napadli so francoski vojaki morske rparje poglavarja Detana. Roparji so zbežali in zapustili 8 mrtvih, Francozi pa so imeli 18 mrtvih in 35 ranjencev.

Grozni čin. V Krakovi umoril je neki delavec z imenom Kain (!) s pomočjo svoje sestre in svoje matere lastno svojo ženo. Vsi trije so bili na smrt obsojeni.

Mladi roparji. V Szegedinu so zaprli roparsko bando, katere člani so večidel 9—14 letni fanti. Propadli otroci so veliko blaga oropali in pokradli.

Podrte hiše. V Strassburgu se je podrla nova zgradba, 5 mrtvih in 8 težko ranjenih delavcev so potegnili iz razvalin. — V Frankfurtu se je podrla 5-nadstropna nova hiša. Dolej so potegnili iz razvalin 10 mrtvičev; buje pa jih je še nekaj notri.

Velikanski orkan (vihar) divjal je te dni v severni in srednji Ameriki, zlasti na Kubi in Floridi. Hiše in tobačne fabrike so se podirale, polotok Florida je od morja preplovljen. Obenem se je oblak odtrgal, valovi so cele vrste hiš odnesli, 95 ladij marjka. Škoda je nad 50 milijonov kron. Mesto Key-West leži v razvalinah. 9 tobačnih fabrik in stotero hiš leži v razvalinah. Ko je vihar ponehal, pričeli so roparji nastopati, valed tega se je vojno stanje proglašilo. Vsakega roparja se takoj ustrelj. V Havanni prišlo je 5 oseb ob življenje.

Letošnja trgateg.

Vinogradniški in sadjarski direktor g. Stiegler objavlja članek, v katerem izraža mpenje, da bode tudi letošnja trgateg v vsakem oziru izborna. Dosedanja poizkušnje so dokazale, da bode vino glede vsebine sladkorja in sploh glede kakovosti imenitno. Direktor Stiegler pa priporoča tudi sledeče velevažne nasvete: Ako se prične s trgatirjo šele po 15. oktobru ali pri posameznih vrstah (mosler, silvanec, laški risling in mali risling) šele po 20. oktobru, potem je računati na izborno kakovost. Trgateg naj se izvrši, ako le mogoče, pri gorkem dnevanem času; ako to ni mogoče, da se v kleti mošt malo razgreje; priporočljiva je tudi raba kleti, ki se da kuriti. Hitro in popolno vrenje (Gährung) se izvrši pri enakomerni kletni temperaturi 14 gradov Reamur. Pri trgatvi naj se loči ne samo gnile, marveč tudi nezrele jagode od zdravih. Reblanje naj se izvrši letos,

predno se grozdje zmučka. Vse orodje pri trgatvi in prešanju naj bode čisto in čedno. Prešanje naj se izvrši kolikor mogoče hitro, razven pri buke-vinu (kakor reinski ali mali risling tramince itd.), kjer morajo lupine dalje časa v soku ostati, da oddajo buke (lepi duh). Tudi na odšlajmanje mošta naj se gleda, zlasti pri gnilih jagodah, ker postane vino drugače rujavo. Odšlajmanje se zgodi na ta način, da se daje od preše takoj mošt v močno žveplani sod. Žvepla se z „Einschlagom“ (žveplo na židanem papirju), ki ne kaplja. Ta mošt ne vre in odstrani žveplo vse nečistosti. Potem se prelije mošt v nežveplani sod in sicer tako, da pride pri pretakanju dosti svežega zraka zraven; tako izgubi potem žveplani duh. Priporočljivo je tudi, ako se doda „Reinzuchthefe“, ker se izvrši potem vrenje hitreje. Omeniti je končno še, da vinska trgateg na Ogrskem, Nižjeavstrijskem, v Dalmaciji itd. ni posebno dobra. Valed tega bodejo naša vina pač ceno obdržala.

Kmet spoznaj in obsejaj pravilno svojo polje.

(Po lastnih izkušnjah zapisal Vičanski škerclec.)

Kakoršno bodeš sejal, takšno bodeš tiel, velikrat pa še slabeye. Tega ne povzročajo samo vremenski viivi in slabe letine, ampak tudi naš nepremišljeni kmet si je velikokrat sam kriv, da pridela o pičli meri slabe in malovredne poljske pridelke, kajti on se ravna še zmiraj tako, kakor mu velevala njegova stara navada. On orje in seje svoje ozke ogone s širimi brazdami, pri katerih zgubi polovico poljskih pridelkov, kajti v razzunu mu ne priraste čisto nič, in po dveh brazdah, ki ležita zraven razgona, zraste malo prida. Semo očisti navadno skozi rešev, ali pa skozi kaki pokvrcjen čistilnik. Seje z roko, meni nič, tebi nič, samo da se delo opravi. Ob času letve pa bogodoljno prekinja in klastno obeša svojo glavo. Misli, da je tako slabih pridelkov krivo seme ki ga je posejal, huda zima, slaba letina in vremenski plivi. Sebe bi prijel za ušesa. Tu vidi na svojih ozkih ogonih razne litne bilke, nekatere so komaj za peden visoke in to so brez zrnja, druge malo daljše katere imajo čisto drobno zrnje brez moka. Tam stoji nekaj viljih in te naj bi prečistile kmeta in njegovo družino. Za prodajo pa pride čisto malo in še isto slaba roba, akoravno je posejal vse svoje njive.

„Čenjeni tovarši kmetovalci!“ Dandanes so take razmere, da ne gre več po starem kopitu, kakor so se ravnali nači dodi in očeti, katerim je bilo vse jedno je imel lepo ali slabo silje. Kmet se mora dandanes tako-

rekoč bojevati z naravo, delati prej z glavo ko z rokami, ako hoče potegniti iz zemlje veliko, dobre in velike lepe pridelke. Treba je torej svoja njiva preorati na široke ogone prav globoko in to vsled tega 1. da imajo rastlinske korenine dovolj zraka v zemlji, 2. da ne trpijo ob času deževja preveč vlage in 3. jih sušati tako ne trpinči.

Ne zadostuje samo seme očistiti plevela in nesnage skozi čistilnik, ampak seme se more odbrati (prebrati) skozi Sortir-Trieur mašino. Tedaj dobiš troje vrste zrnja drobno, srednje in debelo to debelo posejaj; pa ne z roko, ampak s strojem (Drill Beitssemaschine). Ako seješ z roko, ti pride veliko semena ko zavlačaj preglobo, nekaj preplivno, zopet nekaj ga ostane zunaj, tu imaš pregoste, tam prereke rastline, mestoma pa čisto nič i. t. d. Sedaj pa reči da to ni res. — Vse drugače pa je, ako seješ s strojem, imal vse seme ednako globoko v zemlji, vse zrna so ednako ena od druge oddaljena, vse so ednako debela in ker je zemlja na širokih ogonih ali slogih vsa ednako obdelana in globoko preorana, je vsa zemlja v enakem kulturnem stanju, bodejo tudi vse bilke ednako visoke. Potem kmet ti ni treba mlaititi, samo izčelisi ga. Pri setvi s strojem pa tudi prilahnij veliko semena, skoraj čez polovico. Ako pa seješ recimo drobno, srednje in debelo seme skupaj pomelano imaš smolo, kajti slabo zrnce ne more rasti tako bujno, kakor močno. To bi bilo ravno tako napačno, kakor, ako bi pridjal v hlev k velikim praščem male praseta in te živali naj bi jedle iz enega korta ob ednakih obrokih in naj bi potem za kaloh 10 mesecov vse jednako velike bile. „Odpri torej kmet svoje oči, spoznaj in posejaj pravilno svojo polje!“

V Vičancih, na dan Male Gospojnice 1909.

Gospodarske.

Kakšen naj bode kompost. Vrednost komposta je pač le vsakemu kmetovalcu znana in štyrilo onih kmetij, ki imajo poleg vzorno urejenega gnojšča še tudi kup komposta, raste od leta do leta. V kmetijskih šolah se uči naša mladina upoktevati vrednost domačega gnojja in komposta, in mi vidimo tudi, da posebno absolutni takšnih šol mislijo na porabo različnih odpadkov, kakor: zeljni ali koruzni štovi, stolčne kosti, diaka, čunje itd. Tudi pepel, lug, smeti, saje, kri, drevesno listi, perje, žagavica itd. se naj ne zavre. Posnetjoma naj se razna kmetijska podjetja, kako ista napravljajo kompost ter priporoča se, da se polaga na kompostnem kupu plast na plast, dokler doseže kup 1—1½ m visocine. Zgoraj se napravijo jamice, v katere se steče polit lug ali gnojnica. Nadalj se priporoča, da naj se kompostni kup po šestih mesecih prekoplje. To bi bilo še sv prav lepo, ko bi le delo s takimi visokimi kupi ne bilo tako silno težavno. Že poliranje z gnojnico ali vočo čela pogosto še precejšnje tekočice ter steče večina tekočine ob strani iz kupa. Mnogi so to težavo še spoznali ter delajo sedaj kompostne kupe le približno pol metra visoke. Takni nizki kupi zahtevajo seveda več prostora, se dajo

Bilanca okrajne hranilnice v Rogatcu

(stara šparkasa)

Aktiva z dne 31. decembra 1908. Pasiva

Aktiva		Pasiva			
	K	h			
Hipotečna posojila	480447	88	Hranilne vloge	678112	85
Menice (Wechsel)	46907	99	Naprej plačane obresti	2470	67
Asekurančna posojila	232	14	Rezervni sklad	35131	50
Vrednostni papirji	118959	30			
Poštna hranilnica	9843	80			
Inventar	1450	63			
Obresti in sicer:					
od hipot. posojil	13365	33			
efektov	1141	09			
„Zentralbank der deutschen Sparkassen“	32436	—			
Blagajniška gotovina	299	57			
Realitete	10566	49			
Zaostala mitnina	64	—			
Zahtevki	—	80			
	715715	02		715715	02

Najzanesljivejša vloga kapitala, visoko obrestovanje. Redni davek od vlog plačuje direktno šparkasa sama, brez da bi kaj od svote vložnikov odtegnila. Obresti se vsako pol leta k kapitalu priprišejo in zopet obrestujejo.

Uradni dan za denarni promet vsak četrtek od 8—11 ure dopoldne. Drugo poslovanje in pojasnila vsak delavnik razun četrta radovoljno in brezplačno med navadnimi uradnimi urami.

Kjerkoli

Samo prave z imenom MAGGI in varstveno znamko: zvezda s križcem

MAGGI

JEVINI

kock za govejo juho.

samo z vrelo vodo politi!

6 h za kocko

pa lajše obdelovati, celo s plugom ali brano, kar pomeni veliko prihranjenje dela v primeri z doseganjem premetavanja. Kompost postane na ta način prej zrel ter poska boljše po njem polto večo, gnojnico itd. Največje zlo pri visokih kompostnih kupih je to, da raste plvel na njih, — pri nizkih kupih pa se to prav lahko brez truda prepreči. Niski kompostni kup je vsled tega prej zrel, ker kislec iz zraka, ki povzroča hitro zrelost, lajše v njega prodre. Zelo je tudi priporočljivo primestati kompostu, katerega nameravamo porabiti za jesensko gnojenje travnikov, kajnita in Tomasove blindre. 200 kg vsakega gnojila zadostuje za 1 oral. To primestanje umetnih gnojil napravi kompost močnejši in izdatnejši. Kdor pa ne dela komposta za travnike, temu priporočam gnojiti na oral s 350—400 kg kajnita ali 120—150 kg 40 odst. kajive soli in enako množino Tomasove blindre. Za deteljska se v zame v jeseni navadno 300 kg kajnita in enaka množina Tomasove blindre na 1 oral; v spomlad pa namesto kajnita 100 kg 40 odst. kajive soli. Nikdar pa naj se ne rabi Tomasova blindra sama, kajti vsako enostransko gnojenje je napacno in ne prinese stalnega dobrega uspeha.

Razlika obrestne mere pri hranilnicah in posojilnicah. O tej stvari piše neki združni list, da je splošno umestno, da se pri novostanovljenih hranilnicah in posojilnicah določi razlika med obrestno mero hranilnih vlog in obrestno mero posojil na 1/2%. Po statistiki zveze porenakih zadrž na Nemškem je prav malo posojilnic delovalo z razliko 1/2%. Povprečno je namreč znašala razlika 0,66%, najnižja je bila celo samo 0,2%. Trdna stanovitvena mera se seveda ne more določiti, ravnanje se je treba po dejanskih razmerah. Stare posojilnice z znatnim rezervnim zakladom morajo poslovati z dokaj manjšo razliko. Mlajše denarne zadruge pa bi ne smele iti pod 2 četrt do tri desetotokov pri določanju obrestne razlike. Tiste, ki so tako vneti za kolikor mogoče nizko razliko, ne uvidevajo velikga pomena, ki ga ima rezervni zaklad za obstoj zadruge in njeno varnost. Pred očmi so jim samo sedajne razmere, na prihodnost ne mislijo in ne vpoštevajo, da dobro urejeno in podprto posojilnico zapustje prav za prav kot dedščino, za katero jim bodo hvaležni še otroci in otroci otroci.

II. Izkaz daril:
za po toči poškodovanim kmetom.

Joh. Tazoll. K 2—, Jos. Štefan K 1—, Anđr. Čušl K 2—, vsi v Črni pri Prevaljah, (Koroško); nadalje Škofica Franc in Kek Joh. Reeklinghausen (Nemčija) skupaj K 5,60; vse skupaj K 10,60; s preje izkazanimi svotami skupaj K 1103,38. Srčna hvala!
(Priloga št. napre).

Listnica uredništva in upravnika.

V Nemčijo in Ameriko! Vsem odjemalcem na Nemškem in v Ameriki naznanjamo, da smo današnji številki priložili pisma; cenjene odjemalce prosimo slijudno, da zdaj zaostalo naročnino čimprej vpošljejo, ker bi se jim moral drugače listi ostaviti. — Raznim dopisnikom! Več dopisov zaradi pomanjkanja prostora priložimo. Osebnosti in nepodpisane ne sprejemamo. Vedno stvarno in kratko!

Loterijske številke.

Gradec, dne 2 oktobra: 45, 62, 70, 78, 1.
Trst, dne 9. oktobra: 48, 89, 2, 24, 63.

Kdor hoče na naše inzerate odgovor, naj priloži vprašalnemu pismu retur-marko. Brez marke ne pošiljamo odgovora.

Mi zaštemo biti nabožni, hripavi, zaštemani, mi ne kašljamo, nismo slabočuti, nismo nervozni, mi ražimo Velterjev fluid z m. „Elixir“! Poiskuitni turat 5 kron franko. Mi imamo dober tek, zidavo zelodec, nismo slabosti, pač pa Velterjeve odvajajoče Rauberter-pilule z m. „Elixir“ 6 kraljice franko 4 kron. Iščite si pri E. V. Felber v Stubič, Elaplatz št. 241 (Hrvaško).

Na naj pripravečni način je danes mogoče — leva mesa — pripraviti krotak gotovo gorje juhe najboljša kuhovost! Treba je le „Maggyjevo kocko za gotovo juho“ z vrelo vodo vpošliti! Vaska kocka stane le 6 zinarjev in da en krotak (1/2 litra) gotove gove juhe. Pri nakupu pazite na ime „Maggy“ in na varstveno znamko: „Zvezdo s križcem“. Druge kocke niso Maggyjeve.

Gostilničarji!
Kaj je Anglež?
Anglež je izvrsten sladki liker, zdrav za zelodec in zloba tek. Dobi se v zalogi juve Housinghaus v Ljudgovi po zelo nizki ceni od 20 litrov naprej. Rad pošljem tudi moštne na poskus brezplačno, da se lahko vsakdo prepriča. Nalov (Adress):
M. STERMANN v Radgoni, Radkersburg.

Išče se 5
letne uslužbenke (Jahres-Dienstleute) na soko graščino na spodnjem Štajerskem proti letni plači 400 do 500 K. Iskalci z dnevnim plačo K 1,50, za vse proročno stanovanje, polje in kurjava. Sprejme se takoj ali pozneje. — Ponudbe pod „Schleser“ na „Stajerca“.

Črevljarski pomagač in učenc 638
se sprejmeta pri Karl Neharta, črevljarski mojster v Kamnici pri Mariboru.

Hiša v Ljutomeru
na oziro zelo ugoden prostor za trgovino ali gostilno, se po ceni prodaja. Vprašanja na Fr. Pacenja, Križevci, Štajerska. 637

Hiša na prodaj
obstoj iz dveh sob, loipa, kuhinja in klet, krov; hlev in trije svinjaki hlevi, okoli eden job in pol semlje, okoli hlev sadno drevje, na sprednjem Rajhen hlevu stev. 101, dober pol ure od Ptaja. 635

Pomočnik (Schankbursche) 646
se sprejme v trgovini z zganjem Simona Hutter v Ptaju.

Učenca 634
sprejme M. Hlčevar, kijačarski mojster v Rajgonci pri Ptaju. 634

Štartirski sodi
v zelo dobrem stanju, brez napake (weingrün), se po ceni prodajo pri g. Georg Thura, Maribor, Reiserstrasse 6. Tam se prodaja tudi dobro obhajena drevesna preta. 633

Dekle
18—17 let stara, ki se ve 200 solodenega dela in ima 200 solj za kuhinjo, se sprejme takoj v gostilniški kuhinji de Toma, Dekle pri Ptajici. 630

Viničar 616
se sprejme pri g. Karl Kasper, trgovina smodnika v Ptaju.

Moštne vage 618
prave iz Klotenensdörfu, od K 1,60 naprej, se po ceni prodajo pri M. Gupelju v Ptaju, prodajna stalnica in opretnega blaga v hili Wegschalder.

Vinski sodi 618
vsake velikosti in moštne, novi in rabljeni, se po ceni prodajo pri g. F. Felber v Ptaju.

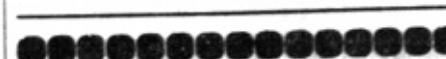
Priložnostni nakup.

V Kobilju pri Opatovci se prodaja: 1 stanovalna hiša, ki obstoji iz 2 sob, kuhinjo, 1 trgovinski lokal s pohištvom, trgovino z mešanim blagom, 1 magacin, 1 klet, 1 novo zidano poslopje za hlev z 2 remizami za vozove in 1 svinjaki hlev, vse v najboljšem stanju poleg cerkve in kole. Nadalje okroglo 3 orale lepih polja v neposredni bližini hile. Cena K 6.600. Potrebni kapital 3000 kron. Na hili stoji dobro izoča trgovina z mešanim blagom v prometu in tudi tobaktranka, kateri imata letno korist 1400 K, kar se da dokazati. Opomniti je, da bi zamo-gel pridni strokovnjak trgovino zelo dvigniti in si stalno dobro eksistenco zasiguriti. — Vprašanja na naslov: 600

Georg Puklitsch v Slovenski Bistrici.
V najboljšem obratu stojiči
mlin in pekarija
v večjem trgu in industrijskem kraju Koroške se pod ugodnimi pogoji za plačilo iz proste roke prodaja. Ponudbe pod: „Mühle und Bäckerei 1000“ na upravništvo tega lista.

Budilnica s stolpovim zvonenjem in šlagverkom 647
la kvaliteta, 3 ožetje na pol in cele ure, tudi s glasnim stolpovim zvonenjem, cifernika iz stekla polirana. Okroglo okvirje, 20 cm široki stro. . . K 6—
3 svetilo cifernika . . . K 6-50
3 leta garancija. Izmazava ali denar nataj. Pošlje po povzetju.
MAX BÖHNEL
DUNAJ
IV. Margaretenstrasse št. 27 27.
urni, sodn. zapris. cenitelj. Ustanovljena 1840.
Zahlevajte svoj veliki cenik z 5000 podobami, katerega se vsakomur zastojni in tranko pošlje, brez da ki se ga v kopitju milo.

Franz Schönlieb
tovarna s puškami, Borovlje na Koroškem
svoje čudežno dobro središajoče Lancastre, „Allianz“ vrtenjem Uradna šajba za streljanje kaže strele z rakov daleč. Flinte od K 58— naprej. Vsi popravki (Umschäftungen) zelo po cene. Iztrojene puške za kroglo z velikim kalibrom napravim na 9,3 mm in 8 l elospre za K 17— naprej. Novi, veliki, bogato ilustrirani cenik zastoj. 645

Prevzete usnjarske delavnice.
G Mat. Rakuša naznanja s cirkularjem z dne 1. novembra 1909, da jo prevzel usnjarsko delavnico firme Elise Mravljav v sv. Lenartu, ki obstoji že od leta 1800 sem. Naznanjam okoliškemu prebivalstvu, da bodem po želji najboljšje vrste usnja imel. Prevzamem tudi v mednem delu vse vrste kož. Istotako nakupujem surovo blago, svinske kože itd., skorja smrek in hrasta i. t. d.

!!Ure na kredit!!

30 dni na poizkušnjo!
Da se vsakomur omogoči, posodovati res dobro, zeneeljivo uro, razpošiljam rem. „Plaque-zlato uro za gospode in dame, ekstra ploščo s posrebrno cifernico za ceno K 24—“. Garancijski list na 3 leta se priloži. Pri naročbi je vpsolati le K 12— (pri povzetju 70 h. več) in ostalih K 12— se plača šele po preteku časa poizkušnje.
Zaloga ur E. Weiss, Dunaj V2
St. Johanngasse 18.10. 648

Priložnostni nakup!!
„Gemsbart-u“
podobni „Hirschbart“, nov, zelo lep, 16 cm. dolgost las, lepo okvirje iz starega srebra in Hubertuskrižem, skupaj **samo K 8.—**
Lezi kakor „rell“ pod garancijo naravno pristno
Priložnostni nakup razpošilja po povzetju
Fenichel, Dunaj IX, Altmüttergasse 3/40.

Ostanki (resti)
blaga za gospode in dame, nadalje strukov, manlestra za blače v dolgosti od 3 m naprej, sortirano za cele oblike. En komad K do 8 K po povzetju pošlje izdelovalcu.
Antonin Maršik
Olešnice hory Orlicko, Češko.
Tudi resti od kanafasov, oksterodov, hanclov, plavjeve druka, sčrjev, platna, i. d. v dolgosti od 3—15 m brez napak in čistočerno 40 m za 16 K po povzetju.

Ura na perdelj z godbeno budilnico in slagverkom

v krasnem natur-orehovem barvanem obitju, 75 cm visoka, boje na pol in cele ure, tudi in ura najlepše komade godbe ob poljubni uri.

Cena per komad K 14—, brez godbe K 10—

3 leta pisane garancije izmenjava ali denar nazaj. Pošlje po povzetju.

Max Böhnel

urar, sodajsko zaprisoljeni cenitelj, ustanovljeno 1840, 648 Dunaj, IV, Margaretenstr. 27, 27.

Nikel-Roskopf-ura K 3—, srebrna K 7—, Omega K 18—, srebrna veržica K 2—, zlata ura K 18—, zlata veržica K 20—, zlati prstani K 3—, budilnica K 2—. Zahtevajte moj veliki cenik z 5000 podobnimi kategorija se pošlje vsakomur zastonj in franko, brez da bi ga se le kupilji sililo.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptujju zraven klinalnice in plinarake biše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo. Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtni in spahati i. t. d.

Oženjeni majer k živini (Kuhmaier)

se takoj sprejme v graščini Dornava, p. Možganjce. 630

Marljive sodarje

z dobro plačo in stalno službo išče fabrika cementa v Bakru (pri Beki). 634

Dopisnica

zadostuje, da se doli veličaninovo knjizico zastonj in franko. Ta knjizica je smiselna razprava, ki v lahko umijevnem, poučnem jeziku o električnem zdravljenju razpravlja. Bolnik, ki trpi na splošni slabosti živcev, revmatizmu, neuragizemom, nevrozam, materaju prebavljanja, stanju podobnemu strjpijenju, posunjanju spanja, glavobolu, slabosti vsak vrst, bole to knjizico rad kot vredno darilo sprejme. Nikdar le se ni na Avstrijskem toliko vredne knjige zastonj razdelila. Mi pa hočemo prinesli živce, da opozarjamo tepeho šlovetstvo na hlapnosost vpliva elektrike.

Vakdo, ki se na nas obrne, dobi leda

gratis in franko

pod zapeto koverto brez vsake zavesti to umimivo knjizico

Elektro-terapeutična ordinacija, Dunaj, I, Schwangasse 1, Mezzanin odd. 74.

Kupon za brezplačno knjigo:

N. apr. 17/10. 09

elektro-terapeutična ordinacija

DUNAJ, I, Schwangasse 1, mezz. odd. 74.

Prosim, pošljite mi knjigo „Razprave o moderni elektro-terapiji“ zastonj in franko pod zapeto koverto.

Ime:

Naslov:

Štiri tedne na poiskušnjo

in ogled razpošiljam svoja kolesa (bicycle) proti povzetju. Deli koles čudovito ceno in dobro. Cenik s slikami franko!

Franz DUŠEK, tovarna koles, Opočno Nr. 103 46
s. d. Staatsbahn, Böhmen.

Čevlje!

Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih obuval, kakor moških, ženskih in otročjih čevljev domačega in tovarniškega dela po vsakovrstni ceni. Vse to se dobi in kupi pri gospodu **Ivan Berna**, Gospodska ulica št. 6 v Celju. 621

Brata Slawitsch

v Ptujju 106

priporočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledeči ceni:

- Singer A . . . 70 K — h
- Singer Medium 90 . . . —
- Singer Titania 120 . . . —

- Ringschifchen . . . 140 . . . —
 - Ringschifchen za krojače . . . 180 . . . —
 - Minerva A . . . 100 . . . —
 - Minerva C za krojače in čevljarje . . . 160 . . . —
 - Howe C za krojače in čevljarje . . . 90 . . . —
 - Cylinder Elastik za čevljarje . . . 180 . . . —
- Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najine cene so nižje kakor povsodi in se po pogodbi plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik brezplačno. 608

Giht, revmatizem in astma

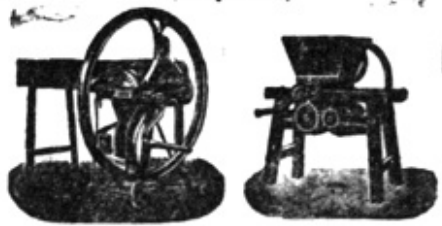

se uspešno zdravijo z rabo mojega se leta sem znanega Escalyptus-olja (avstralsko, naravno produkt). Cena originalne steklenice 1 K 50 h. Popis z mnogimi zahvalnimi pismi zastonj in poštne provizije. Escalyptus-olio najbolje sredstvo proti seganji, vimerji, jeternimi znaki in drugimi nevolnostmi čezaz. Escalyptus-bomboni nedosežno zdravilni proti kašlju, olovskemu kašlju, astmi itd.

Ernst Hess, Klingenthal i. S. Dobi se tudi v Ptujju 794
apoteki „am Meher“ K. Meitler.

Fabrika kmetiskih in vinogradniških mašin

Jos. Dangel's nasled. v Gleisdorfu (Štajersko)

priporoča najnovejše vitale mlatilne stroje, stroje za rezanje krme, šrot-mline, za rezanje repe, rebler za koruzo, sesalnice za gnojnice, trijerje, stroje za mah, grablje za mrvo, ročne grablje (Handschlepp- und Pferdebeurechen) za mrvo obračati, stroj za košnjo trave in žitja, najnovejše gleisdorfske sadne mline v kamenih valčkih zacimane, hidravlične preše, preše za sadje in vino. (Orig. Oberdruck Differential Hebelpresswerke) patent „Dußischer“, dajaj največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleške nože (Gusstahl), rezervne dele, prodaja masin na čas in garancije. — Cenik zastonj in franko.

Najboljša pemska razprodaja!

Ceno perje za postelji!

1 kg. sivih slisank 3 K; beljih 3 K 40 h; na pol belih 2 K 80 h; belih 4 K; belih mokkih 5 K 16 h; 1 kg. najfinjih, srednje-belih, slisank 6 K 40 h, 8 K; 1 kg. slisane (Dau-nen) sivga 6 K, 7 K; belga 10 K; najfinjji prani 12 K. Ako se vziame 5 K, polim franko.

Gotove postelje

iz krepkega rdečega, plavega, belga ali rumenega zastiranja, 1 tačet, 180 cm. dolga, 116 cm. široka, z 3 glavama blazinama, vsaka 80 cm. dolga, 58 cm. široka, napolnjene s novim, svim, trajnim in farmaceutim perjem; za posteljo 16 K; pol-dana 20 K; dana 24 K; posmeneni tačeti 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; glavne blazine 3 K, 3 K 50, 4 K. Se pošlje po povzetju od 12 K naprej franko. Izmenjava ali vrnitev franko dovoljena. Kar se depada denar nazaj. B. Bernsch, Eisenhütte Nr. 716, Böhmerwald. Cenik gratis in franko.

Varstvena marka „Anker“

Liniment Caspici comp.

zadomestilo za

anker-pain-ex-paller

je znano kot odpravljača, keratinske in bakterijske odstranjevalne sredstvo pri prehladu itd. Dobi se v vsi apotekah po 40 h, 1-40 in K 2—. Pri nakupu tega pričubljenega domačega sredstva naj se pazi na originalno steklenico v štaziljah s usto varstveno znamko „Anker“, poleg se dobi pristo to sredstvo.

Dr. Richter-jeva apoteka „stati ler“
v Pragi, Eisenstr. št. 5 nov.
Razpošilja se vsak dan. 637

Kranilnica (Sparkassa) vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena leta **1862.** Čekovnemu računu št. 808061 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni de-narni zavod. Giro konto pri podružnici avst. ogersk. banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnih od 8-12 ura.

Občenje z avst. ogersko banko.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakoršnega posla z avst. ogersk. banko. Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

Veliko manufakturno trgovino Johann Koss, Celje na kolodvorskem prostoru na voglu (Stadt Wien)

priporočamo zaradi njene solidnosti in nizkih cen najtopleje.

Vinogradniška

zadruka

(Weinbaugensenschaft),

r. z. z. neom. z. v

PTUJU

priporoča uljudno nakup v sodeh od 56 litrov naprej:

1908. haloška in završka

naturalna vina

po ceni od K 32.— do K 50.— pri hektolitru.

Sortna vina, cene po kakovosti in naturalna vina prejšnjih letnikov najboljše in srednje kvalitete po prijemnih cenah.

444

Pridni in dostojni

viničar

z kolikor mogoče veliko delavnimi močmi se takoj ali malo pozneje pod zelo ugodnimi pogoji sprejme. Naslov: Richard Ogrisek, Sturmberg pri Mariboru, občina Leitersberg. 629

Potniki v Ameriko
Najboljše letalo, po ceni in
svojemu potovanju naj se obrne
na **Simona Hmeleka**
v Ljubljani Kolodvorska ulica 26.
Najboljše in najvarnejše potovanje

Ljudska kopelj mestnega kopališča v Ptuj.

Čas za kopanje: na delavnikih od 12. ure do 2. ure popoldne (blagajna je od 12. do 1 ure zaprta); na nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure popoldne.

1 kopelj z vročim zrakom, paro ali „bransebad“ z rjuho K — 6C; postrežba K — 10.

Čudež industrije!

Vred velikega sklepa oddajam po smešno niski ceni samo 679

K 4-60

eno krasno, tanko ameriško zlato-dublje pričar-ko žepno uro, ki se ne da razbiti od pravega 14 karatnega zlata, s 36 uram animagnetičnem anker-kolesejem, s sekundnim kazalcem 3 letna garancija s fino pozlato-žlato veržico vred 3 kom. K 12.90

Natančno ura s nikelnim ali glavnim srebrno lepno gravirano pokrovje 1 kom. K 3.45 s posebnim veržico 2 kom. K 6.50

Brez etanke: hano-java dovoljena ali denar nazaj! Pošilja se po povzetju ali naprej-plačila svoje. Il. ceniki zastoj in franko.

E. Helzer, Krakov, Stradom 18.26.

Iskajatelj in odgov. ml. urednik: Karl Linhart.

Odstrani bolečine, ohladi, osveži, okrepeča in desinficira

Chapójevo dobro dišeče rastlinsko-esenčno Franz-žganje

najboljše vseh domačih sredstev!

Edino občinstvo je poklicano, voditi o kakšnem „domačem sredstvu“; ravno zato ne smatram potrebnim, da bi priporočal Chapójevo rastlinsko-esenčno Franz-žganje, temveč objavimo raje pisma občinstva; ta pisma povejo vse, kar je potrebno in kar hoče čitatelj vedeti. 626

6. apotekarja J. pl. Chapó (Resica (južno Ogrsko)).
Vaše rastlinsko-esenčno Franz-žganje porabljam kot kapljico za zobe in ustno vodo z zelo dobrim uspehom.

Spoštovanjem
Sarajevo (bosna) Eoald tff. Kalevic.

Gospodu apotekarju Chapó J. (Resica (južno Ogrsko)).

Odkar rabim Vaše rastlinsko-esenčno Franz-žganje, so moje nevrozne bolečine v glavi zelo postohale. — Hvalim vas prej.

Z vnelitovanjem
X. Bogán Jedyniakowitz ó.

Gospodu Joh. pl. Chapó, apotekar v Resici (južno Ogrsko).
Mnogo let sem trpela na revmatičnih bolečinah in sicer tako, da sem morala v postelji ostati. Odkar rabim Vaše domače sredstvo rastlinsko-esenčno Franz-žganje so bolečine izgubile in počitum se popolnoma dobro. Zahvaljujem se Vam za dobroto; vzno-potni naj bi Vam poplatala. Budapest (Kólkanya)

Zgorajna pisma so razvidna v originalih in jih vedno lahko vsakdo pregleda. Obenem prošim vsakogar, ki je Chapójevo rastlinsko-esenčno Franz-žganje rabil ali ga še rabi, da naj o vplivu tega domačega sredstva poroča. Za taka pisma ne plačam nič; zato naj je čim boljše in razumljivo, kotriptom kričati. Če kaj pometkov, če se jih še tako lepo ponaša, temveč edino Chapójevo dobro dišeče rastlinsko-esenčno Franz-žganje naroči pri izdelovalcu Joh. pl. Chapó, apotekar, Resica (južno Ogrsko). S pisma se najmanj 6 malih, 3 srednjih ali 1 veliko steklenico za 3 kune pošlje; kór vzame 12 malih ali 6 srednjih ali 2 veliki, dobi jih za 5 krun.

Sploštvajem
Eoald tff. Kalevic.
Gospodu Chapó (južno Ogrsko):
Neki prijatelj mi je dal par steklenic Vašega rastlinsko-esenčnega Franz-žganja, katerega rabim pri kašlju; isti objaja kateri in pospejuje izvrhek. Belgrad (Srbija) Faje J. vanović, uradnik.

Joháns Ilona

Prva Prossniška tovarna kmetijskih strojev, parnih in bencinovitih motorjev, livarnih kovine in železa

F. WICHTERLE, PROSTEJOV Moravska.

800 delavcev, 90 prvih najvišjih dobitkov. Ustanovljena 1878. Tisočero priznanjevalnih pisem izdicije

mašine za žetev krompirja z 16 vilami.
Stroje za rezanico vseh sistemov in velikosti.

Nadalje
Benzinske garniture za mlatenje od 3 do 15 KS.

Parne garniture za mlatenje od 3 do 15 KS.
Ispravni patentirani Sistem. 1250 garnitur v rent. Patencirane stroji za sejev: „Montania“, polni Sistem in „Ideal“. Sistem z zgorajnim in spodnjim izsejanjem. Cez 35000 kom. v prometu.

Ročni stroji za mlatenje, gepeljni, gepelj-čestilne, mlatilne mašine, čistilni mlini, trierji, orala, valičnik. Grablje za mrvno, mašine Konopljen razvozljač, preseže za gladko slamo, rez za repo, pumpe, vozove, vinske preseže.
Največja garancija, najsolidnejša postrežba, nizke cene, primerani plačilni pogoji. Ceniki zastoj in franko.

Uredbe na sesalne plinové do 100 KS.

Najcenejša prometna moč za obrt.
Zastopstvo pri F. J. pl. Bachó, Celje.

Puške!

Lancaster od K 26.—, fobert-puške od K 8-50, pištole od K 2, samokresi od 5.—. Popravljanje po ceni.

Cenik s slikami franko.
F. Dušek, Opočno št. 24 s. d. Staatsbahn, Böhmien

Znano je da se vse rezano blago, gotovo perilo, moške, ženske in otroške obleke, odeje za postelj, kocene za konje, kravate, modrece, pase, držnike, Jäger-perila, nogavice, robce itd. najboljše in najceneje kupi pri

WESSIAK, Maribor Drangasse 4 ali Domgasse 2.

Tiskal: W. Blanke v Ptuj.